

Lo Somentent

DIARI CATALANISTA D' AVISOS Y NOTICIAS

REUS, Dissapte 7 de Juny de 1902.

ANY XVII NUM. 4301

Redacció y Administració: Lliga Catalanista, Amargura, 1

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1'25
En provincias, trimestre. . . . . 4 -
Extranjer y Ultramar. . . . . 8 -

Anuncis, á preus convencionales.

TRIPLE AYGUA NAF SERRA

Es de un agradable sabor y delicat perfúm.

FARMACIA SERRA.-DEVANT DEL SOLAR

(Cullita d'aquest any) preparada ab la flor recent recullida del taronjer agre.

QUE HA ADQUIRIT LO BANCH D'ESPANYA

TALLER DE ESCULTOR Y DAURADOR

DE PERE DOMEMECH.-ARRABAL BAIXA DE JESÚS 25, REUS

Especialitat en altars, capellas, templetes, columnas, reclinatoris, adornos y detalls arquitectòrics y esculptòrics para iglesias, etc.
Imatges de fusta y cartró-pedra de totes midas y models.

PREUS REDUHITS

TALLER DE CAMISERIA

DE JOSEPH MARORELL

MONTEROLS 24.-REUS

Novetats en corbateria, géneros de punt, roba blanca pera senyora, botons y botonaduras pera camisas, paraiguas, sombrillas, bastons, petacas, cigarreras, carteras, targeters, moneders, boquillas y elásticos. Agullas pera corbatas.
Se fan á mida camisas, calsetots, colls y punys.

AIXAROP DE HIPOFOSFITS

CLIMENT

LA LLEGÍTIMA MARCA «SALUD»

Senyors Climent y Companya.—Tortosa.—Molt senyors meus: Haventse presentat á la meva clínica la Sra. D. N. N. afecta de Cloro-anemia, en irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forsas, vaig prescriureli l'Aixarop Climent marca SALUD, y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrá apetit y forsas y se li regularisaren las reglas.
—Dr. Letamendi.
Senyors Climent y Companya.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo nen X. de tres anys, sofria desde més d'un any de una escrofúla crónica. Cansat d'asar sens cap resultat cuantas emulsions y reconstituyens se preconitzan pera aquestos cassos, vaig ensajar los Hipofosfits Climent, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Lorin, Catedratic de Barcelona.
Exigeixis lo legitim Aixarop Climent SALUD, únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s' en expén altre del mateix nom.

GRAN DIPOSIT DE CARBURO DE CALS

Sens competencia possible per sa calitat extra superior, sense pols, producció máxima de gas y preu reduhit.

UNICH DEPOSITARI: **Eugeni Torroja y Argilaga**

Plassa de Sant Francesch, número 1 y Plassa de Prim, número 3.—REUS

E. OLIVA

LLOVERA, 54

Se venen á un preu baix, al mateix establiment, unas portas vidrieras estil modern ab cristalls tots d' una pesa y passa-mà de bronze daurat.

Se liquida també, á un preu sumament ventatjós, una gran lámpara de bronze repnjat de 12 llums: sistema Auer.

PRIVILEGIS DE CATALUNYA

II

Relació de varis

Aném á vèner encare que l'engenderament los principals privilegis y exencions de que disfrutaba Catalunya per quin motiu se la tenia per la nació més lliure de totes las monarquias europeas.

En primer lloch no estava obligada al tribut del Bovatje (1) segons la constitució del Rey don Pàre II en las Corts celebradas en Barcelona en 1283. (2). Fou confirmada suc-

(1) Dreus que s pagaban antiguament á Catalunya pera tenir bou.
(2) Llivre X. titol IV de las Constitucions de Catalunya, primer tomo.

cesivament per altres sis constitucions concedidas per don Jaume II y don Alfons III (1).

La servitud dels Mals usos, anomenats Intestia (2), Exorquias (3), Cucusiar (4), Ar-

(1) Llivre X. titol IX de las Constitucions de Catalunya, primer tomo.
(2) Consistia, que si'l vassall moria sens haver fet testament perteneixia al Senyor com un dret incoercible la tercera part dels bens del difunt.

(3) Consistia en la successió y possessió de l'herenda del vassall que moria sens fer testament sempre y quant lo vassall era solter, repuntantse'l senyor com hereu forós en lloch del dels fills de vassall que no's tenia.

(4) Consistia en que si la dona del vassall faltaba als debers y obligacions del matrimoni, la muller perdia lo dot que tenia senyalat, apropiantse'l Senyor, si'l marit ho volia, y si's resistia, lo dot se dividia la mita, cada hù entre'l marit y el Senyor.

cias (1), Firma d' espolio (2) que pesaba antigament sobre lo vasall de Remensa, (3), fou abolida en Real decret del Rey don Ferrán Catòlich donat en lo Monastir de Sta. Maria de Guadalupe en 21 d' abril de 1486.

Tan sàbia determinació, justament reclamada per lo dret natural va donar lloch als mohiments de quins fou trist teatre eix Principat per espay de vinticinch anys que va durar la guerra ó revolució dels vasalls de remensa.

Cert que 'ls tributs eran indecorosos y que 'ls pagesos de remensa al volguerse dessam pallegar d' aquestas vexacions, defensaban son honor y estaban en son dret refusant son compliment y oposantse ab energia á semblants tributs propis mes aviat del temps del vandalisme que d' uns senyors que s' anomenaban cristians.

Gosaba Catalunya dels privilegis del Terratje (4) y Herbatje (5) segons la Constitució dada per Alfons III en las corts de Montblanch en l' any 133. (6).

Gosaba el del Monedatje (7) otorgat per Pere II en las corts de Barcelona del any 1283. (8).

Don Pere III en las terceras corts celebradas á Barcelona en 1372 (9) doná una constitució sobre dels residuum dels testaments ú obras pias.

Don Pere II en las corts de Barcelona del any 1283 ne promulgá un altre sobre las senas (10) albergas ó acaptas. (11)

Ordená aixis mateix don Pere II en las corts de Barcelona del any 1283, (12) que 'n lo successiu no s' imposés á Catalunya la gavella de sal segons diu en una constitució. Eixa mateixa constitució fou confirmada per don Jaume II en las segonas corts que vá celebrar en Barcelona en l' any 1299 al donar-ne un altre en quina vá declarar abolidas las gabellas de blat y de vituallas y de totes altres cosas y mercaderias. (13)

En las ja ditas corts que celebrá don Pere II en Barcelona en l' any 1284 aboli tots los gravámens que s' habian introduhit en las lendas (14), peatjes (15) mesuratjes y pesos de vint anys en aquella part per medi d' una constitució. (16)

Don Jaume II en las primeras corts que celebrá en Barcelona en 1291 doná la següent: ("Iergues é cavallers no sien tenguts de pagar en Leyda ó en altres locs leudes, sie peatjes, ne cusols de lurs rentas propias, saul que non sie feta frau ó mercaderia" (17).

(14) Era que 'l Senyor podia pendrer per arras á las doncellas de sos vasalls encar que fos contra sa voluntat, pagant ó no pagant salari per sos serveys.

(2) Era obligatori per la núvia que s' havia casat ab un vasall quedar algun temps ab lo Senyor feudal no poguent lo vasall reclamar á s' esposa fins quant lo Senyor ho tingues per convenient. N' obstant si 'l noble era indulgent, redimia aqueix deshonros tribut donantho á entendre ab una senya exterior.

(3) Eran pagesos subjectes á un noble Senyor, no podian ni debian fugir de son vasallatge, establintse ó trasladantse á un altre paratje diferent del Senyor que 'l domnaba, sinó que pagues una cantitat de diner á gust del seu Senyor. No podia ni debia vendre ó deixar los bens propis qu' ab sa suhor habia lograt com ni tampoch podia disposar d' ells sinó que debia adjudicarlos á favor de son Senyor feudal, com á amo absolut de bens y de personas. No podia ni tenia llibertat de contraure matrimoni sens lo permis y voluntat de son Senyor y si lograba son objecte era per medi de diner ó altres càrregas.

(4) Arrendament que pagaba al amo de la terra aquell que la cultivaba.

(5) Tribut que s' pagaba als reys al principi de son regnat, per rahó y á proporció del bestiar que cada hu possehia.

(6) Primer tomo, llibre X, titol IV de las Constitucions de Catalunya.

(7) Dret que s' pagaba per la fabrica de la moneda. Tribut de dotze diners per lliure sobre 'ls bens mobles é inmobles en Catalunya y Aragó.

(8) Llibre X. tit. IV de las Constitucions de Catalunya primer tomo.

(9) Llibre X, tit. V, de las Constitucions de Catalunya primer tomo. Comensa: «Vos senyor, ne la senyora Reyna, etc.....»

(10) Sinonim de guany ó negoci.

ALBERGAS.—Sinonim d' alberch, defensa, posarse fora de perill, al resguard del mal temps.....

ACAPTES.—Sinonim d' homenatje.

(11) Llibre X, tit. V de las Constitucions de Catalunya primer tomo.

(12) Llibre IV, tit. XXIV de las Constitucions de Catalunya, primer tomo.

(13) Ib. Ib.

(14) Tribut molt antic de Catalunya, especial lo que s' paga per mercaderias.

(15) Tribut dret que s' pagaba pera entrar ó treure mercaderias ó passar bestiar per alguna part.

(16) Llibre IV, tit. XXIV de las Constitucions de Catalunya, primer tomo.

(17) Ib. Ib.

Donya Germana esposa y lloch tinent general del Rey don Ferrán II d' Aragó, celebrá corts en Montzó en l' any 1512. Eixas corts acordaren una llarga constitució pronulgada per Donna Germana qu'afavoria notablement als catalans comensa aixis: "En las corts per la Majestad del Rey nostre senyor ultimament" etc. (1)

Don Felip II en las corts celebradas en Barcelona en 1564 doná una constitució accedint á la condonació de la quinta part de las presas que s' feyan per los vaixells ó naus particulars armadas. (2) Don Felip princep y lloch tinent de son pare l' emperayre don Carles, en las primeras corts de Montzó en 1547 doná nova constitució abolint lo Dret de Marcas. (3)

Lo mateix Princep Felip y en las mateixas corts de Montzó, en lo mateix any doná la següent constitució sobre 'ls fogatjes: (4) "Per quant se esdevé algunas vegades, que alguns dels fogajats moren, ó sen van, pero en la exacció dels fogatjes se trovan algunas vegades impeditos los exactors, per só estatim y conferim facultats als Concellers, consols, (5) paers (6) jurats (7) y procuradors de las ciutats, vilas, ó locs en las quals tal se esdevindrà, que pugan en tals casos repartir las porcions dels que faltaren, entre los poblats de nou, qui no seràn estats fogejats.

UN HISTORIAIRE.

5 Juny 1902. (S' acabarà.) (*)

Mossèn Verdagué, extremanciat

Dijous al matí, després de vencer obstacles inesplicables, oposats per algunas personas que rodejan al il-lustre malalt, va ser combregat y extremanciat Mossèn Jascinto Verdagué. A n' aquest efecte van pujar de bon matí á Vallvidrera, varis de sos amichs més íntims, y á dos quarts de deu, després d' haver celebrat la missa en l'oratori de la "Quinta Joana" lo Reverent don Jaume Estebanell, va sortir de la parroquial iglesia d' aquella barriada, Nostre Amo, portat professionalment baix talem, pel Rector Mossèn Joan Roviralt. Las varas d' aquell las sostenian lo senyor don Ramón Miralles, lo notari don Ricard Permanyer, lo senyor Cortés y Aguiló, en representació del vehinat, y don Valeri Boldú. L' espectacle, del combregar pel caminal que, desde l' iglesia, condueix a la finca del senyor miralles, era tristement pintoresch, puig al saló de la campaneta responian, ara la canturia d' un russinyol, ara la tocada d' un flaviol llunyá.

En lo seguici hi formavan, ab ciris, lo metge senyor Noguera, lo Sr. Viada y Lluch, lo Sr. Busquets y Punset, varis pagesos, y darre-ra de Nostre Amo anavan uniformats los dos mossos de l' esquadra que vetllan a Mossen Cinto.

Lo camí s' havia pléviament encatit ab rosellas y ginesta desfulladas, lo mateix que lo pati de la casa.

Mossen Cinto va rebre a S. D. M. ab tot lo fervor del poeta cantor de la Eucaristia, y responia á tot lo reso y a totes las preguntas de la Extremanció, ab veu forta y convensuda, estranya en qui poch moments abans ab pron feinas podia enrahonar. Al capsal del llit hi

- (4) Llibre IV, tit. XXIV de las Constitucions de Catalunya, primer tomo.
(2) Llibre X, tit. VI de las constitucions de Catalunya, primer tomo.
(3) En lo Principat de Catalunya y Comptats de Roselló y Cerdanya, fou imposat un dret de cinch diners per lliura, vulgarment apellat dret de las Marcas. Llibre IV, tit. XXIV de las constitucions de Catalunya, primer tomo.
(4) Tribut que pagaban los amos de casas. S' anomenaba aixis perquè s' repartia per focs ó casas.
(5) Un dels magistrats que s' elegian cada any per la suprema autoritat de la república.
(6) Lo mateix que regidors ó sigan l'individuos d' un ajuntament que cuyden del govern económic.
(7) S' anomena aixis cada un dels individuos que componen lo tribunal del jurat. Diu Labernia en lo tomo segon pag. 9 de son Diccionari qu' era aytal tribunal d' origen inglés y estaba encarregat de declarar y determinar lo fet, quedant al cuidado dels magistrats la designació de la pena que per lleys corresponia al mateix.
(*) Vol dir eix capitol.

hagué constantment, durant lo tendrisim acte, sa germana Francisca y lo seu nebot, vinguts fa tres dias de Vich y als qui lo senyor Miralles ha donat llit y taula en la seva casa pera que no s' moguiu d' allí mentres aleni Mossen Cinto.

Lo retorn a l' iglesia, després de la cerimonia, se va fer ab igual solemnitat y, un cop tancat Nostre Amo en lo S grari, lo senyor Rector va remeiar á tots los assistents per sa bona obra.

¡Deu dongui al eximi poeta lo que més li convinga!

Aquesta matinalada hem rebut la noticia de que mossen Jascinto Verdagué se troba en periode agónich. ¡Que Deu conforti la seva ánima en tan suprems instants si es la seva voluntat endúrsel-en a millor vida!

Secció Religiosa

Parroquia de S. Francesch Demá, á las 7 del matí, tindrà lloch la Comunió general en Ntra. Sra. del Carme, ab missa y plática á càrrech del Revent Pare Valenti Torras de la Companyia de Jesús. A las 4 de la tarde funció de la tercera ordre del P. S. Francesch, á las 5 la del Carme junt ab la del S. C. de Jesús y á las 7 la Novena de Sant Antoni de Padua, predicant en ella l' espressat orador Sagrat.

SUSCRIPCIÓ PEL MONUMENT AL DOCTOR ROBERT

Table with columns for names and amounts. Includes: Evaristo Fábregas (1), Artur Rovira (1), Antón Borrell (1), Pau Borrell (1), Andren Rovira (1), Maciá Salvador (1), Ramón Fábregas (50), Francisco Borrás (50), Robert Salvador (10), Vicens Salvador (10), Joseph Girona (10), Pau Girona (15), Francisco Borrás (fill) (10), Joan Estapá (10), Joseph Ortoneda (15), Francisco Fábregas (25), Ernest Cornell (15), Bartomeu Estapá (15). Total: 716'75.

Segueix oberta la suscripció únicament en aquesta Redacció y «Lliga Catalanista.»

Secció oficial

EDICTO

Don Eduardo Alfonso Pardo, Juez municipal de la ciudad de Rens. Por el presente que se expide en inscritos de demanda de juicio verbal civil presentado en este Juzgado en el día de hoy por don Juan Anlés Morlins, propietario, mayor de edad y vecino de esta ciudad, con domicilio en la calle del Hospital, contra los herederos en ignorado paradero de don Juan Llauredó Mallafré el cual era vecino del pueblo de Al-moster, se cita á comparecencia á los repetidos ignorados herederos del antedicho Juan Llauredó, á fin de que el dia trece del actual á las doce comparezcan en la Sala-audiencia de este Juzgado, sita en el ex-convento de San Francisco, con toda la prueba de que intenten valerse, previniéndoles que de no verificarlo les parará el perjuicio que hubiere lugar en derecho, y se seguirá el juicio en su

rebeldia. Debiéndose hacer constar que en la demanda se piden cinco anualidades de intereses de un crédito hipotecario de capital seiscientas veinte y cinco pesetas que el difunto Juan Llauredó adeudaba al actor, cuyas anualidades ascienden á doscientas diez y ocho pesetas setenta y cinco céntimos.

Dado en Reus á cinco de Junio de mil novecientos dos.—Eduardo Alfonso Pardo, Ante mi Tomás Sol Letsapti.

REGISTRE CIVIL

del dia 6 de Juny de 1902. Naixements Rosa Ferrater Gallart.—Pura Roig Basora.—Joseph Ferré y Ferré.—Joan Penas Mirret. Matrimonis Cap. Defuncions Bonaventura Miró Castellá, 34 anys, Travessia Sardá 2.—Ciriá Manzanique, 42 anys, Hospital Civil.

SECCIÓ METEOROLÓGICA

OBSERVACIONS

del dia 6 de Juny de 1902, facilitadas per don Artur Porta, sucesor de B. Gispert.

Table with columns: Horas d' observació, Barómetro aneroid, Gran d' humitat, Pluja en 24 horas, Aigua evaporada en 24 horas, Estat del Cel. Data: 9, 15. Values: 755, 61, 754, 59, 5. Also includes temperature table with columns: TEMPERATURAS (Máxim, Mínim, Ter. tip.), VEN (Direcció, Clase), MUVOLS (Clase, Cantid.).

CRONICA

La premsa de Tarragona s' ocupa en sas edicions d' ahir de lo que ha costat á la població l' instalació de la tant renombrada Comissió liquidadora que semblava havia de fer la felicitat dels tarragonins.

Precedint nosaltres dels gustosos comentaris que 'ls confreres de la vehina ciutat fan al explicar lo que primerament semblava una gran millora reproduhirém las cantitats que ha costat á Tarragona y alguna cosa més que demostrará lo que son en veritat las tals Comissions.

Table with columns: Item, Ptas. Cts. Items include: Vejis que tal lector, Gastos verificats pera instalar en aquesta capital la Comissió liquidadora de la Intendencia militar de Cuba, Compra del edifici (12.660'27), Material y obras fetas al mateix (17.528'56), Gastos del traslado del personal, equipatjes y material del Ar-chiu (23.101'87).

Table with columns: Item, Ptas. Cts. Items include: Retornat del anticipo fet al senyor Habilitat (1.204'07), A pagar, ab devengació del 4 per 100 d' interes (50.000).

AVLLO

Cent dugas mil vuitanta sis pessetas y xexanta tres céntims pera lograr la instalació en aquesta ciutat de una Comissió composta poc mes que de quatre homes y un cabo. La burla feta á la població no pot ser mes sangrenta, ni 'l forat obert á sas arcas mes gros. Han sigut compresos en l' últim indult don Marián Jené y don Timoteo Susany, director y administrador, respectivament, de nostre

apreciat confrare lo "Diario de Llerida", processats abdos per haver donat cabuda en las columnas de dit periódich lo "Manifest" de don Carlos.

Ho celebrém.

La premsa de Barcelona explica la solució de la vaga de carreters de la següent manera:

Dijous a la matinata van tenir una reunió ab lo Governador civil al despatx de aquet, l'advocat de la societat d'obrer's carreters senyor Salas Antón y una comissió d'aquestos, quedant segons sembla solucionada la vaga, creyentse que avuy a primera hora quedarán normalisats los treballs del ofici.

Pel matí los carros que circulavan eran numerosos, fept servey tots los artillers disponibles, facilitats per l'autoritat militar.

Los soldats d'aquet cos substituían també als obrers de Casa Aixelá en las operacions de càrrega y descàrrega a las estacions.

En aquesta feyna hi treballavan no més que uns quaranta obrers, donchs si bé eran en major número los quins havian comparegut a la tasca, varen retirar-se ab escusa de que 'ls artillers dirigian los carros.

Per disposició del Capità general ahir mati abans de la sortida dels tranvias, van acudir a las quadras y a la Ronda de Sant Antoni foras d'enginyers que 's van retirar després de las set quan ja havian sortit tots los cotxes en vista de que no havia passat lo menor incident.

Las precaucions adoptadas pels voltants d'aquesta capital van ser las mateixas de abans d'ahir.

Lo Capità general ha disposat que al quarter de S. Agustí se facilitin soldats pera guiar carros als amos que ho sollicitin.

Alguns dels amos carreters van demanar al Governador foras de policia que 'ls hi garantissin l'exercici de la seva industria.

Als centres oficials no 's tenia noticia de que s'haguessin produït coaccions. Ab tot, sembla que 's van fer cinch detencions relacionadas ab aquesta Yaga.

Degut al estat anormal que governa la provincia de Barcelona, ha tingut de suspendre sa publicació lo periódich catalanista de Sant Martí "Vida Nova", que dirigia nostre distingit company En Rafel Folch y Capdevila.

Sentim vivament que las circunstancias actuals nos priven de la lectura del valent campió de la causa catalana.

L'Elías de Molins ha conferenciat ab en Sagasta, a qui ha entregat pera lo sen estudi, lo projecte de creació d'una Escola de Arts y Oficis a Barcelona, que 's proposava presentar a las Corts.

L'escola deuria anar a càrrech d'un patronat autònom, ab delegats dels principals gremis, sent president de la Diputació, y vis-president l'Alcalde de Barcelona.

Lo projecte proposa las condiciones d'aquest organisme, lo funcionament y recursos, entre ells una subvenció del Estat, loterías y donatius.

Se proposa una informació pública previa pera l'organissació de l'Escola.

L'Elías de Molins tambe ha cridat la atenció den Sagasta sobre lo problema de las subsistencias.

Ha mort a Barcelona, don Joseph M. Rius y Badia, actual senador per l'Económica.

Lo finat estava afiliat al partit conservador, y havia sigut Alcalde de Barcelona y diputat a Corts.

En virtut d'oposició, la Subsecretaria del Ministeri d'Instrucció pública ha nomenat a don Joseph Ramón Miró mestre auxiliar en propietat de l'escola superior de nens d'aquesta ciutat ab l'haber anyal de 1,375 pessetas.

S. M. lo Rey ha tingut a be nomenar vocal de la Junta provincial d'Instrucció pública,

en concepte de diputat, a don Anton Romagosa y Carbó.

Lo dia 10 del próxim més de juliol, a la una de la tarde, se celebrarán a la Direcció general d'Obras públicas las subastas de las obras del trós según de la carretera de Girona a Santa Coloma de Farnés, provincia de Girona, en 144.741'14, y en las obras del trós tercer de la carretera de Figueras a Albaña, de la citada provincia, en 388.880'90.

Las referidas subastas se celebrarán en los termes previnguts per l'Instrucció de 11 de setembre de 1886.

Don Pere Ribera Macip ha rebutjat lo registre de plom «Casualidad», situat en lo terme de Gratallops.

Per consums se recaudaren en lo dia de ahir 819'08 pessetas.

TRIONF CIENTIFICH

Diariament donan excelents resultats en tots los paissos los medicaments **COSTANZI** que curan cualsevulga enfermetat. Pera més detalls lleigeixis a la 4.ª plana "Milagrosos Confites Inyección anti-venérea y Roob antisifilitico **COSTANZI**."

Calendari catalá

Sant d'aviuy.—S. Sabiniá
Sant de demá.—S. Salustia

Surt lo SOL a las 4 h. y m. 26 y 's pon a las 7 h. 31 m.; surt la LLUNA a las 5 h. 51 m. y 's pon a las 8 h. 40 m.

MERCATS

Dilluns de cada setmana, Reus.—Dimecres, Valls.—Dijous, Vendrell y Espluga de Francolí.—Divendres, Cornudella, Montblanch y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Espluga de Francolí.

Secció comercial

CAMBIS CORRENTS

en lo dia d'ahir, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner	Paper
Londres 90 díf	—	—	—
" 60 "	—	—	—
" 8 díf	—	—	—
" vista.	—	—	34'48
Paris 90 díf.	—	—	—
" 8 díf.	—	—	—
" vista.	—	36	36'65
Marsella 90 díf.	—	—	—
" 8 díf.	—	—	—
" vista.	—	—	—
Perpignan 90 díf.	—	—	—
" 8 díf.	—	—	—
" vista.	—	—	—
Hamburgo 90 díf.	—	—	—
" 8 díf.	—	—	—

Valors locals.	Diner.	Paper.	Oper.
Gas Reusense.	600		
Industrial Farinera.	700		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams.	700		
Manufacturera de Coton.	130		
C. Reusense de Tranvias.	30		
C. Reusense de Tranvias privilegiadas 5 per 100.	300		
Electra Reusense.	470		
Manicomi de Reus.			

BOLSI DE REUS
Carrer Monterols, 27

Cotissació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir.

Interior	72'22	Cubas del 68	—
Colonial	63'37	Cubas del 90	—
Orenses	23'65	Amortisable	92'15
Norts	54	Ob. 5 p.º.	Almansa —
Alicants	79'95	Id. 3 p.º.	Fransas 58'75
Vitalici V.	—	Id. 3 p.º.	Orense 47'75

PARIS **MADRID**

Exterior	80'75	Interior	72'15
----------	-------	----------	-------

— GIROS —

TELEGRAMA DE PARIS

Exterior.	80'67
Rio Tinto.	1154
Nortes.	190
Alicants.	282
Portugués	30'15

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota clase de valors cotissables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paissos.

ANUNCIS PARTICULARS

CENTRO DE LECTURA

ANUNCI

De conformitat ab lo que disposa l'article 15 del Reglament per lo qual se regeix a questa societat, la Junta de la mateixa ha acordat suprimir los drets d'entrada durant tot lo present mes, a tots los que desitjin ingressar com soci de la mateixa.

Reus 1er. de Juny de 1902.—P. A. de la J. de G.—Lo Secretari de Torn, *Marián Grases*.

FONDA Y RESTAURANT D'EUROPA

DE

D. ANTON BARDROY

HABITACIONES Y SERVEYS INMILLORABLES

CARRER DE EN MEDIO, 1

CASTELLÓ DE LA PLANA

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

HORT DE PAU ABELLÓ

Se ven en lo carrer del Roser, 4.

MÁQUINAS PERA SULFATAR

L'acreditat lampista d'aquesta ciutat don Francisco Mata 'ns suplica fem constar que las renombradas máquinas de sulfatar sistema **Famies**, que ab tan d'exit emplean los pajesos pera sulfatar las vinyas, foren inventadas en son taller, en quin treballava son autor y que desde la mort d'aquest las ha seguit construint lo senyor Mata en sa casa **Arrabal de Santa Agna, número 47, lampisteria**; resultant ser lo verdader ántich constructor de las acreditadas **máquinas pera sulfatar sistema Famies**.

Se componen tota clase de máquinas pera sulfatar y 's cambian per las de sistema **Famies**.

Arrabal de Santa Agna, 47, Lampisteria.

OBRA NOVA

FLORESCENCIA

Aplech d'ensaigs literaris d'en Hortensi Güell.

2 PESSETAS

De Venda en lo kiosco de D. Pau Balart, Plaza de la Constitució y en la llibreria de D. Pere Tost, Arrabal baixa de Jesús.

AVIS

La duenya de l'antiga y acreditada fonda d'Isidro, té lo gust d'ofrir a sa numerosa clientela y al públich de Reus en general, a més de cotxes pera 'l servey a las estacions y a domicili, luxosos y cómodos *landaus*, faetons, carretelas y berlinas pera casaments, bateijos y enterros, als preus corrents en aquesta plassa.

També lloga lleugeras y cómodas tartanas pera viatjes als pobles circonvéhins y als *masos*.

FERRO-CARRIL ECONOMICH

DE REUS A SALOU

Servey de trenes que regirá desde 'l dia 16 de Setembre de 1901.

Sortidas de Reus 4'10.—9'10.—14'47.—17'58

Sortidas de Salou 4'56.—11'04.—17'25.—19'40.

TELEGRAMAS

Madrid, 6.

En Capriles y en Blasco Ibañez

Al Finisteri de la Governació s'ha rebut la dimissió d'en Capriles, governador de Valencia, fundantse en la necessitat de quedar lliure, pera batres en desafió ab en Blasco Ibañez.

Per ara en Moret no li ha contestat.

Respectes a la llibertat

Los ministerials aseguran que 'l Govern coneix perfectament l'organissació del moviment agrari a Extremadura y Andalusia.

Afegeixen que 'l respecte a la llibertat l'impideixen pendre midas represivas.

Un altre indult

Com a ampliació del indult general, en Moret prepara un altre indult pera 'ls prófugos que no varen acudir al ser cridats pera la quinta.

Recepció

Al ministeri d'Estat s'ha celebrat la acostumada recepció diplomática, que ha sigut molt concorreguda.

Res de casoris

Segons noticias oficials, no tenen lo més petit fonament las noticias que han corregut aquets dias per la premsa sobre 'l casament de la infanta donya Maria Teresa ab lo príncep de Grecia.

Altre banquet

Segueixen los preparatius pera 'l banquet popular en honor den Canalejas.

Sembla que aquet banquet no se celebrará fins a darrers del mes que som.

Probablement tindrà lloch en un Frontó.

Reformas penitenciarias

Fins prop de las sis ha estat reunida al Tribunal Suprem la Junta Superior de Presons.

Ha quedat aprovat tot lo qüestionari que 's presenta ab los principis de la reorganissació general penitenciaria, qüestionari que será condensat en un projecte de ley de presons que formulará una comissió presidida pel senyor Villaverde.

Després s'ha donat compte a la Junta de las informacions enviadas pels directores de las presons sobre l'estat en que 's troban los reclusos joves.

S'han rebut ja 69 informacions.

Un moro tossut

Un despatx de Tànger dona compta del següent fet, que ha produhit gran indignació en tota la població.

Al ser conduhit al cementiri cristiá lo cadavre d'una noya de curta edat, se va oposar a viva forsa a que la comitiva seguis lo seu camí, un moro montat a cavall, essent impossible convéncel de la falta a que incurria, per lo qual, indignat l'acompanyament per la tossuderia del moro, las va empendre contra ell a cops fias a ferro retirar.

Lo moro no ha sigut detingut ni castigat.

IMP. CARRERAS Y VILA.

MILAGROSOS CONFITS

ó injecció antivenérea y roob antisifilítich

COSTANZI

Angelo Costanzi
Diputació, 435, etl. Barcel.

Mils y mils de celebritats mélicas, després d'una llarga experiència, s'han convenut y certíficat, que pera curar radicalment ab dos ó tres dias la purgació recient y ab cinch ó sis dias la crónica, gota militar, úlceras, flux blanch de las donas, arenilla, catarro de la "Aejiga", escossors uretrals, cálculs, retencions d'orina, y ab 20 ó 30 dias los extrenyiments uretrals (estrechez) encár que sigan crónicas de més de 20 anys, evitant las perillosíssimas sondas. no hi ha medicament més milagros que'ls CONFITS é Inyecciones Costanzi.

També certífican que pera curar qualsevol enfermetat Sifilítica ó herpética, en vista de que lo Iodo y'l Mercuri son perjudicials pera la salut, res millor que'l ROOB COSTANZI, puig no sols cura radicalment la sifilis y herpes, sino que extreu los mails efectes que produheixen aquestas substancias, que, com ja es sapigut, causan enfermetats no molt fáciles de curar. A. Salvati mostanzi, carrer de la Diputació, 435, Barcelona, segur del bon éxit d'aquets especifics; per Cedi del tractament especial ab éll, admet als increduls, lo pago després de curats.

Preu de la Inyecció, pessetas 4. Confits anti-venéreos i era'ls qui no vulgan usar inyecciones, pessetas 5. Roob anti-sifilítich y anti-herpético, pessetas 4.

De venta en todas las bonas farmacias.
A Reus: en la de D. Antón Serra, Arrabal de Santa Agna, núm. 80; Doctor Jarpa, Plasa de Prim y Arrabal de Santa Agna, 2, y en la Drogueria de D. Francesch Freixa, Plasa de Prim, núm. 1.

Consultas mélicas á Barcelona: Carrer Diputació, 435, entresol 2.ª tots los dilluns, dimecres y divendres á las 12.

MOTORS Á GAS "CROSSLEY,"

Y MOTORS ELECTRICHS

JULIUS J. NEVILLE.-II, PLAZA DE PALACIO.-BARCELONA

Garantisem al comprador un consúm de

700 litros gas per caball hora

pera motors inferiors á 5 caballs, y

600 litros gas per caball hora

pera motors superiors á 5 caballs.

Pera motors electrichs lo consúm es de

850 á 900 watts per caball hora

Abans que compréu motore pera vostras industrias, examinen be lo gasto diari. A Reus es lo següent:

14 céntims de pesseta per hora y caball

pera motors á gas inferiors á 5 caballs, y

12 céntims de pesseta per hora y caball

pera motors á gas superior á 5 caballs ó siga

la mitat aproximadament del que s gasta empleant motors eléctrichs.

Per lo tant, val la pena, encar que lo cost de compra siga diferent, de calcular be de quina part están las ventatjas.

VENTA Á PLASSOS Y AL CONTAT

PERA REFERENCIAS Y DETALLS, DIRAJTISE, A REUS AL

GAS REUSENSE

Senyors Cornet Garcia y Companyia.-Plasa de la Llibertat

los quals s' encarregan de tot lo referent á la colocació fins que estigui posat en marxa.

GARANTISEM LO CONSUM ABANS DIT

JULIUS G. NEVILLE.-II, PLASA DE PALACIO.-BARCELONA

LA GRESHAM

COMPANIA INGLESA

de seguros contra la vida y de rentas vitalicias

FUNDADA L'ANY 1848

Pólissas indisputables.—Beneficis capitalissats
Primas molt moderadas

La Gresham té constituít lo dipósit exigít per las Lleys fiscals vigen'ls com garantía per los seus assegurats á Espanya.

Oficina pera Catalunya: Plasa de Catalunya, BARCELONA

Inspector del Districte: D. Eduard Amell Amell.

A Reus: dirijirse á don LLUIS DE PEDRO, Plasa de Prim.

LA PALIATNE

Companyia inglesa

de segurs contra incendis, explosions y accidents

Oficina pera Catalunya: Plasa de Catalunya, 9, BARCELONA.
A Reus: dirijirse á D. LLUIS DE PEDRO, Plasa de Prim.

Societat general de Transports marítims á vapor de Marsella

SERVEYS DEL MES DE JUNY DE 1902

LÍNEA DIRECTA PERA EL RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo 21 de Juny directament pera Montivideo y Buenos Ayres lo magnífich y rápit vapor francés

ALGERIE

Consignataris á Barcelona, Ripol y Companyia, Dormitori de Sant Francesch, 25, principal.—BARCELONA

GRAN FONDA DE EUROPA

DE TORTOSA

A CARRECH DE

D. M. ZARAGOZA

Situada en carrer centrich ab cotxes á tots los trens

BONAS HABITACIONES Y ESMERAT SERVIT

ELECTRO-MOTORS Y DINAMOS

de grans rendiments pera tota classe de industrias, del sistema mes perfeccionat, havent obtingut maravillosos resultats que superan mos desitjos. Així donchs, puch ab tota seguritat oferir á mos clients y al públich en general, la absoluta garantía de mos Electro-Motors y Dinamos.

TRULLÁS.-BARCELONA

Máquina de corrent alternativa pera la utilisació d' energia á gran distancia.

Instalació completa de centrals. Iluminació en poblacions.

ISCIREMO ASCENSORS Y MONTACARGAS

GRAN ECONOMIA EN PREUS

Per catálachs y prospectes lo representant de las provincias de Lleyda y Tarragona
Andreu Caizal.—REUS

Oper.	Dinar.	Paper.	Oper.	Dinar.	Paper.
Gas Reusenense	100	100	Gas Reusenense	100	100
Industrial Reusenense	100	100	Industrial Reusenense	100	100
Banco de Reus de Des-	100	100	Banco de Reus de Des-	100	100
comptes y Previsas. 700	100	100	comptes y Previsas. 700	100	100
Manufacturiers de Co-	100	100	Manufacturiers de Co-	100	100
tona	100	100	tona	100	100
C. Reusenense de Tran-	100	100	C. Reusenense de Tran-	100	100
vias.	100	100	vias.	100	100
C. Reusenense de Tran-	100	100	C. Reusenense de Tran-	100	100
vias privilegiadas á	100	100	vias privilegiadas á	100	100
per 100.	100	100	per 100.	100	100
Escorts Reusenense.	100	100	Escorts Reusenense.	100	100
Mantons de Reus.	100	100	Mantons de Reus.	100	100

El dia de Mont...
Sagasta, a qui ha entregat para lo seu estadi...
lo projecte de creació d' una Escola de Arts...
y Oficina á Barcelona, que s' proposava pre-
sentar á las Cortes.
L' escola d'onts s' hara á carrech d' un pa-
ronat autonóm, ab delegats dels principals
gruams, sent president de la Diputació y vis-
presidente l' Acadèmia de Barcelona.
Lo projecte proposa las condicions d' adre-
sament, lo funcionament y recursos, entre
dels una supervisió del Estat, totent y de-
nativa.
Se proposa una informació pública previa
pera l' organització de l' Escola.
El dia de Mont... també ha estat la a-
tenció de Sagasta sobre lo problema de las
substitucions.
Ha mont á Barcelona, don Joseph M. Mir,
y Badal, actual separador per l' Económica.
Lo final estava assignat al partit conserva-
dor, y havia sigut Acadèmia de Barcelona y di-
putat á Cortes.
En virtut d' oposició, la Subsecretaría del
Ministeri d' Instrucció pública ha nomenat á
don Joseph Ramón Miró mestre auxiliar en
propietat de l' escola superior de Reus, á
aquella escola ab l' adreçament de 1.275 pas-
sats.
El dia de Reus ha tingut á be nomenar vocal
de la Junta provincial d' Instrucció pública,